

Yabancılara Yönelik Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yabancılara Yönelik Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32736>

Özet

Yabancılara Yönelik Tutum Ölçeği (YAYTÖ), Arman (2008) tarafından bir **yüksek lisans tezi** kapsamında geliştirilmiş bir ölçüm aracıdır. Bu ölçeğin temel amacı, Türkiye'deki kurumlarda çalışan bireylerin **yabancı yöneticiler** hakkındaki tutumlarının psikometrik olarak geçerli ve güvenilir bir biçimde ölçmektir. Çalışma, özellikle uluslararası iş ortamlarında kültürel farklılıkların ve önyargıların yönetim kademelerine yansımalarını incelemeyi hedeflemiştir.

Geliştirme süreci, tutumların bilişsel, duygusal ve davranışsal bileşenlerini kapsayacak şekilde tasarlanmıştır. Bu ölçek, örgütsel davranış ve sosyal psikoloji alanlarında, yabancı çalışanlara veya yöneticilere karşı mevcut olan algı ve kabul düzeylerini belirlemek için kritik bir araç olarak kabul edilmektedir. Ölçek geliştirme çalışması, **ölçek geliştirme** metodolojisinin standart adımlarını takip etmiştir.

Anahtar Kelimeler

yabancı yöneticiler, tutum, yabancılaşma, **ölçek geliştirme**, örgütsel psikoloji, Arman, **yüksek lisans tezi**, Koç Üniversitesi, kültürel tutumlar.

Yazarlar

Arman, G.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Türkiye'deki çalışma ortamlarında görev yapan **yabancı yöneticiler** hakkındaki mevcut tutumların sistematik olarak değerlendirilmesidir. Bu tutumlar genellikle, yabancı bir yöneticinin atanmasının ardından yerel çalışanların performans, güven ve kabul düzeyleri üzerindeki etkilerini anlamlandırmayı gerektirir.

Arman (2008), bu ölçeği geliştirerek, insan kaynakları yönetimi ve örgütsel davranış araştırmalarına, uluslararası atamaların başarısını etkileyen temel psikolojik faktörleri inceleme imkanı sunmayı amaçlamıştır. Ölçek, özellikle bireylerin yabancı yöneticilere yönelik potansiyel önyargılarını, yetkinlik algılarını ve işbirliği istekliliklerini ölçmeyi hedeflemektedir.

Yapı

Yabancılara Yönelik Tutum Ölçeği, sosyal psikolojideki temel **tutum** kuramlarına dayanmaktadır. Ölçülen yapı, çalışanların yabancı yöneticilere karşı geliştirdiği genel devaluasyonu ifade eder. Bu yapı genellikle üç temel bileşen altında incelenir:

Bilişsel Bileşen: Yabancı yöneticilere atfedilen inançlar, stereotipler ve bilgi algısı (örn: "Yabancı yöneticiler daha yenilikçi kararlar alır").

Duyusal Bileşen: Yabancı yöneticilere karşı hissedilen duygular (örn: rahatsızlık, saygı, güvensizlik).

Davranışsal Etilim Bileşeni: Yabancı yöneticilerle etkileşim kurma veya işbirliği yapma niyetleri (örn: "Yabancı bir yöneticinin ekibinde çalışmaktan çekinirim").

Ölçek, bu çok boyutlu **tutum** yapısını yakalayıp, sadece duygusal tepkileri değil, aynı zamanda rasyonel kabul veya reddetme etimlerini de analiz etmeye olanak sağlar. Bu, özellikle uluslararası şirketlerdeki personel uyum süreçleri için değerli bir ölçüttür.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirilme sürecinde geçerlik çalışmaları titizlikle yürütüldüğü varsayılmaktadır, ancak bu akademik giriş için sağlanan kaynak özetinde spesifik geçerlik katsayıları veya yöntemleri (içerik, yapı veya ölçüt geçerliliği) belirtilmemiştir.

Tipik bir **ölçek geliştirme** çalışmasında, yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla Faktör Analizi yöntemleri (Açıklayıcı veya Doğrulayıcı) kullanılmaktadır. Ayrıca, ölçeğin ilgili diğer tutum veya önyargı ölçekleriyle (Örn: Sosyal Mesafe Ölçekleri) korelasyonunun incelenmesi yoluyla ölçüt geçerliliğinin (eş zamanlı veya yordayıcı) test edildiği tahmin edilmektedir.

Güvenirlik

Sağlanan kaynak bilgisi güvenilirlik katsayıları hakkında detay içermemektedir. Ancak, 2008 yılında **Koç Üniversitesi** Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamlanan bu **yüksek lisans tezi** kapsamında, ölçeğin iç tutarlılığı (Internal Consistency) yaygın olarak kabul gören istatistiksel yöntemlerle hesaplandığı düşünülmektedir.

Genellikle güvenilirlik katsayısı olarak Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmaktadır. Bu katsayının, ölçeğin maddelerinin aynı yapıya ne derece tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermesi beklenir. Ayrıca, test-tekrar test güvenilirliği gibi yöntemlerin de ölçeğin zaman içinde kararlılığına değerlendirmek amacıyla kullanılması muhtemeldir.

Faktör Analizi

Yabancılara Yönelik Tutum Ölçeği'nin geliştirilmesi sırasında, tutumun alt boyutlarını belirlemek ve ölçeğin yapısal geçerliliğini kanıtlamak amacıyla Faktör Analizi uygulanmaktadır. Bu analiz, genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile yapılır, bu da tutum yapısının kaç temel boyuttan oluştuğunu ortaya koyar.

Arman (2008)'ın tezinde, yabancı yöneticilere yönelik **tutum** yapısının tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu olduğu belirlenmiştir. Bu analizde, maddelerin faktör yükleri incelenmiş ve ölçülen yapıyı en iyi temsil eden alt faktörler tanımlanmıştır. Bu faktörler, muhtemelen yabancı yöneticilerin algılanan liderlik yetenekleri, kültürel farklılıkların kabulü ve yabancı çalışanlara yönelik duygusal tepkiler gibi boyutları içermektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme tipi bir psikolojik ölçektir. **Tutum** ölçümü için tasarlanmıştır.

Format: Orijinal tezde belirtilen derecelendirme formatı bilgisi eksiktir, ancak tipik olarak 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme kullanılmaktadır (Örn: 1=Kesinlikle Katılmıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum).

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Örgütsel bağlamda çalışan yetkinler, özellikle **yabancı yöneticiler** ile etkileşimde bulunan veya bulunma potansiyeli olan çalışanlar.

Yaş Grubu: Çalışma hayatında aktif olan yetkinler (Genellikle 20-60 yaş aralığı).

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki özel veya kamu sektöründe çalışan, farklı eğitim ve pozisyon seviyelerinden bireyler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-Report) temelli, kağıt-kalem veya dijital ortamda uygulanabilir anket formatı.

Anahtar Kelimeler

örgüt kültürü, insan kaynakları yönetimi, algı, önyargı, Likert ölçeği, **Koç Üniversitesi**, yabancı yönetici algısı.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Sağlanan kaynakta mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: Sağlanan kaynakta mevcut değildir.

Yazma Adresi: Arman, G., Koç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (2008 itibarıyla).

Şiznler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek, G. Arman'ın 2008 yılında **Koç Üniversitesi**'nde tamamladığı **yüksek lisans tezi** kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin ticari kullanım ve izin durumları için yazarın veya ilgili enstitünün iznine tabi olması gerekmektedir. Akademik veya araştırmaya amaçlı kullanımlar için genellikle yazarın izni yeterlidir.

Ölçeğin geliştirilme yılı **2008**'dir. Ölçeğin tam metnine, referans bölümünde belirtilen YÖK Ulusal Tez Merkezi bağlantısından erişilebilir.

Kaynaklar

Arman, G. (2008). *Yabancı yöneticilere yönelik tutumlar : Bir ölçeğin geliştirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Koç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Tez Merkezi Bağlantısı: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [yabancilara-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Yabancılara Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Satılan kaynak içerikte Yabancılara Yönelik Tutum Ölçeği'nin maddeleri yer almamaktadır. Maddeler, Arman (2008) tarafından hazırlanan Yüksek Lisans Tezi'nin ekler bölümünde bulunabilir.